

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีการดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
  - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชากรในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรณรงค์การเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์ การเลือกตั้ง ด้านการเมืองการเลือกตั้งด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชาชนและกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสตึกอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 8,326คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน368 คน แล้วทำการสุ่มกระจายไปยังชุมชนต่างๆตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัย หลังจากนั้น ได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมตรวจสอบ แก้ไขสำนวนและภาษาให้ได้คำถามที่มีความชัดเจนแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเกี่ยวข้องเชิงประจักษ์ ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลแคนดง อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีของคอนบราลได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9499 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลาที่กำหนด ได้แบบสอบถามที่สามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด 368 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชากรในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลจากการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์ การเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับได้ดังนี้ คือ ด้านการรณรงค์การเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์ การเลือกตั้งด้านการเมืองการเลือกตั้ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามตรวจสอบ การเลือกตั้ง ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ต้องการให้หน่วยงานของเทศบาลโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รับรู้ถึง กำหนดการเลือกตั้งแต่วันประกาศรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีให้ มากยิ่งขึ้น รองลงมา คือ ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเปิดโอกาสให้ประชาชน มีแนวทางในการร่วมการตรวจสอบความโปร่งใสในการซื้อสิทธิขายเสียงของการเลือกตั้งเทศบาล ตำบล และต้องการให้หน่วยงานของเทศบาลจัดการเลือกตั้งด้วยการเป็นธรรมหรือความเสมอภาค ต่อผู้สมัครทุกคน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล สตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลให้กับเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ นำไปปรับปรุงและ พัฒนาการในครั้งต่อไป ซึ่งสามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งในเขตเทศบาลให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์น้อยมาก ทำให้ ประชาชนในเขตเทศบาลไม่ได้รับข่าวสารที่ทั่วถึง เป็นเหตุให้ประชาชนไม่ได้รับความรู้เพียงพอ จึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือของประชาชนในเขตเทศบาลเท่าที่ควร ด้านการเมืองการเลือกตั้ง อาจเพราะว่าเป็น การเมืองท้องถิ่นมีการขัดแย้งกันมาก เป็นวงกว้าง จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่ สนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้ง หรือให้ความสำคัญน้อยมาก ซึ่ง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ รักษาวัฒนะ (2551:บทย่อความ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลห้วยราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการวิจัย การการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก เป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านการรณรงค์การเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลมีช่วงเวลาสำหรับประชาสัมพันธ์ระยะสั้น จึงทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง การใช้สื่อไม่ครอบคลุมทุกส่วน การให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณประชาสัมพันธ์น้อย จึงทำให้ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนทุกส่วน ส่วนราชการต้องมีการเตรียมแผนงานหลายส่วน เช่น จัดอบรม หรือประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบล มีความรู้ ความเข้าใจ และมีแรงกระตุ้นให้ออกมามีส่วนร่วมในการเมืองและการเลือกตั้งมีไม่มาก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชนพล กุลเพชร โขติ (2552 : อภิปรายผล) ที่ได้วิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรวด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านกรวด ให้ความสนใจการเมืองการเลือกตั้งดีพอสมควรจากการได้รับข่าวสารด้านการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นจากสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งของเทศบาลตำบลบ้านกรวด จึงต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งให้มากกว่าเดิม

2.2 ด้านการเมืองการเลือกตั้ง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในเขตเทศบาลขาดความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองท้องถิ่นจากสื่อสารมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุประจำท้องถิ่น เสียงตามสายของเทศบาล เป็นต้น ทำให้ประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่น หรือเป็นเพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลไม่ให้ความสนใจกับการเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่น หรืออาจเป็นเพราะกรมการปกครองท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่นน้อยมาก จึงเป็นเหตุให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นน้อย ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรสิทธิ์ คำานวนศิลป์ และศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ (2549:บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นผลการศึกษาพบว่า ประชาชนยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกตั้งและการปกครองท้องถิ่นไม่มากนัก

2.3 ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยทั้งนี้ อาจ เป็นเพราะว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบล มีความรู้ ความเข้าใจในการติดตามตรวจ

การเมืองการเลือกตั้งท้องถิ่นน้อย หรือไม่สนใจที่จะติดตามตรวจหลังจากการเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว เพราะประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมีสิทธิในการติดตามตรวจการเมืองการเลือกตั้งของท้องถิ่นตนเองได้ในขอบเขตของตนเอง เช่น ติดตามคูการประกาศผลคะแนนการเลือกตั้งของเทศบาลตำบล ติดตามคูการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี ติดตามตรวจสอบความโปร่งใสในการเลือกตั้งท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด แจ้งข่าว หรือเผยแพร่การทุจริตการเลือกตั้งต่อเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมดูแลการเลือกตั้งของท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ คณินบุญสุวรรณ (2547 : 101) ได้กำหนดแนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ดังนี้การกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ อำนาจและสิทธิการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับยังสอดคล้องกับแนวคิดของ กระมล ทองธรรมชาติ และเชาวนะ ไตรมาศ (2545: 132) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารว่า ประชาชนสามารถกระทำได้ ดังนี้หลักการกระจายอำนาจและการตัดสินใจทางการเมืองหลักการเปิดโอกาสให้กับประชาชนได้เข้ามาตรวจสอบเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองโดยตรง หลักการส่งเสริมบทบาททางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่างที่ใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชน หลักการส่งเสริมบทบาทและอำนาจตัดสินใจทางการเมืองของมวลชนทั่วไประดับชาวบ้านหรือนักการเมือง ตัวแทนนักการเมืองเพื่อความโปร่งใสเกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ต่อไป

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่มีจำนวนมากที่สุดคือเทศบาลตำบลควรมีหน่วยงานของเทศบาลโฆษณา และประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในเขตเทศบาลตำบล หรือในเขตเลือกตั้งได้รับรู้ถึงกำหนดการเลือกตั้ง ตั้งแต่วันประกาศรับสมัครการเลือกตั้ง เทศบาลตำบลควรให้ความสำคัญกับการโฆษณาและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้มากกว่านี้ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะประชาชนต้องการให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนจะได้มีการตื่นตัว และมาสนใจการเมืองการเลือกตั้งของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น และเทศบาลตำบลควรจัดให้มีกิจกรรมอื่นๆร่วมด้วย เช่น เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมเข้าประชุมและอบรมการเลือกตั้งของท้องถิ่น โดยจัดหน่วยเคลื่อนที่ไปในชุมชนต่างของเขตเทศบาลตำบล และให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ระดับความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบถึงระดับความต้องการด้าน ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อให้เกิดประโยชน์ ในการบริหารงานต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เพื่อการนำไปแก้ไขปัญหาก็เกิดมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในครั้งต่อไปที่จะมีการดำเนินการทางการเมืองท้องถิ่น ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิจัย ด้านการรณรงค์การเลือกตั้งและประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดดังนั้นเทศบาลตำบล ต้องให้มีการแนะนำ หรือทำประวัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคน รวมถึงความดี ความสามารถ และความรู้ ดึงไว้หน้าหน่วยเลือกตั้ง หรือสถานที่ที่สำคัญๆ เช่น หน้าอำเภอ หน้าเทศบาล หน้าตลาดสด เพื่อให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รับรู้จักกับผู้สมัครมากยิ่งขึ้น ควรทำอย่างเสมอภาคกับผู้สมัครทุกคนเหมือนกันหมด ให้สิทธิเสรีภาพกับประชาชนในเขตเลือกตั้งได้มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจทั้งการนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกตั้งอย่างเป็นธรรมทุกฝ่าย และรับข่าวสารที่ต้องถูกอย่างเป็นธรรม

1.2 ผลการวิจัยด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยรองลงมาดังนั้นเทศบาลตำบลต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม อบรม และตรวจสอบความถูกต้องในการเลือกตั้ง โดยให้ประชาชนเลือกตัวแทนของชุมชนอย่างน้อย 5-6 คน เพื่อร่วมในการตรวจการเมืองและการเลือกตั้งอย่างเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย โดยตัวแทนของประชาชนต้องให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งเป็นคนเลือกขึ้นมาก่อน จากการลงคะแนนเลือกตัวแทนภาคประชาชน เพื่อความยุติธรรมและความโปร่งใสเทศบาลต้องให้ตัวแทนมีส่วนร่วมในการรับรู้เรื่อง การเลือกตั้ง หรือมีการอบรมให้ตัวแทนภาคประชาชนมีบทบาทร่วมด้วย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลที่ได้รับการยกย่องในเรื่องความสำเร็จการจัดการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ได้มีโอกาสไปดูงานและศึกษาดูด้วยตนเองและเปรียบเทียบความสำเร็จของเทศบาลตำบลใกล้เคียง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัย และปัญหาที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสตึก ว่ามีปัญหาทางปัจจัยใดอื่นอีกบ้าง เพื่อนำไปแก้ไข

อย่างบูรณาการจัดการทำเวิร์คช็อปร่วมกับหน่วยงานและประชาชนหลายๆอาชีพ เพื่อสรุปแนว
ทางแก้ไข ปรับปรุงส่งเสริมการมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University